

COVID-19-infektiota tai muuta akuuttia hengitystieinfektiota* sairastava potilas tai koronavirukselle altistunut henkilö

**Akuutti hengitystieinfektio on tässä yhteydessä hengitystieinfektio, jonka oireena voi olla kuume, yskä, kurkkukipu, nuha, hengenahdistus, haju-/makuuainin menetys (yksi oire riittää) tai ripuli/vatsakipu ilman muuta ilmeistä syytä.*

Terveiden, ei altistuneiden potilaiden kiireellinen suu- ja hammashoito tapahtuu perusterveydenhuollossa.

Milloin, missä, ketä

Suun terveydenhuollon 1- 3 vrk sisällä tapahtuva päivystyksellinen hoito (keltainen) keskitetään Kirurgiseen sairaalaan 20.3.2020 alkaen.

- Virka-aika 08:00 - 15:30
- Iltaisin 16.00 – 21.00
- Viikonloppuisin 09.00 – 15.00
- Potilaasta pyritään samaan koronanäyte ja vastaus ennen päivystystoimenpidettä. Tutkimuspyynnöt tehdään erikoissairaanhoidon hammas- tai leukakirurgisessa päivystyksessä, jotka myös vastaavat tulosten tarkastamisesta, potilaan ohjeistamisesta ja ohjaamisesta tuloksen mukaisesti oikeaan hoitopaikkaan.

Vakavat, välitöntä hoitoa vaativat leukojen, suun ja hampaiden sairaudet ja vammat (punainen) hoidetaan Töölön sairaalassa.

- Ympäri vuorokautinen suu- ja leukakirurgian päivystys

Hoidon KIIREELLISYYDEN arviointi tehdään STM/ HTA luokituksen mukaisesti

1 – 3 vrk:n kuluessa hoidettavat, Esimerkkejä:

Hammastapaturma

- tapaturman seurauksena laajasti lohjennut tai paikaltaan siirtynyt hammas

COVID -19 TOIMINTAOHJE / 01.07.2020 Kiireellinen hammaslääketieteellinen ja leukakirurgian hoito

- kuopastaan irronnut hammas virka-aikana
 - välitön ensiapu annetaan tapahtumapaikalla, hammas huuhdellaan tarvittaessa kevyesti ja painetaan kuoppaansa

Verenvuoto, haava suussa

- Postoperatiivinen vuoto, tyrehtyy painamalla, mutta jatkuu kompressin poiston jälkeen

Kipu, turvotus

- Paikallinen turvotus, lievä punoitus
- Kova kipu, johon särkylääke auttaa osittain
- Särky kestää pitkään, vaikka hammasta ei ärsytetä esim. kylmällä tai kuumalla
- Hampaan puru- ja kosketusarkuus, johon liittyy hankala särky
- Rajoittunut suun avautuminen yli 2 sormen leveyttä, johon ei liity nielemisvaikeutta tai yleisiä infektio-oireita
- Hammaslohkeama, jossa edellä mainittuja oireita

Leukakipu, alaleuan liikerajoitus

- Suun voimakas liikerajoitus (alle 2 sormen leveyttä), mutta ei turvotusta, nielemisvaikeutta tai yleisiä infektio-oireita
- Kipulääkkeillä osittain hallittava voimakas kipu

Hampaiden, proteesien, kojeiden lohkeamat/rikkoutumat

- Rikkoontunut kiinteä oikomiskoje, joka pistää, eikä tilannetta saa helpotettua

Suuri, oireeton / ulkonäöllisesti häiritsevä lohkeama hoidetaan, kun potilas on toipunut sairaudesta

Välittömästi hoidettavat, Esimerkkejä:

Hammasvammat ja kasvovammat ja murtumat

- Kuopastaan irronnut hammas virka-ajan ulkopuolella
- Kaikki kasvojen ja leukaluiden murtumat ja vammat

Leukaluksaatio

- jota ei saada reponoitua lähettävän tahon toimesta

Kipu ja turvotus

- epäily hammasperäisestä infektiosta, johon liittyy voimakas suunavausrajoitus (suunavaus alle 2 sormen leveyttä)
- lisääntyvä turvotus, johon liittyy suunpohjan turvotus ja/ tai nielemisvaikeus
- epäily hammasperäisestä infektiosta, johon liittyy nielemisvaikeus ja/ tai yleisoreita (hengenhädistys, kuume >38, lisääntynyt hengitystiheys)

Verenvuoto, haava suusta

- joka ei tyrehdy painamalla, virka-ajan ulkopuolella

Lähtettäminen

Lähtettävä hammaslääkäri:

- soittaa Kirurgisen sairaalan päivystävälle erikoishammaslääkärille **(040 5385815)**
- antaa nämä tiedot:
 - potilaan nimi ja sotu
 - potilaan puhelinnumero
 - yleisanamneesi
 - sairaudet, lääkitykset, allergiat, tupakointi
 - erityistuen tarve kuten tulkki
 - potilaan yleisoireet (kuume, päänsärky, kurkkukipu, yskä, lihassärky)
 - onko ollut ulkomailla, onko karanteenissa, onko korona testattu?
 - sairauden tai vamman anamneesi
 - oireet
 - verenvuoto, turvotus, kipu, leukalukko, lohkeama / rikkoutunut koje joka hankaa ...
 - milloin alkaneet
 - auttaako kipulääke särkyyn?
 - onko röntgenkuvia hampaistosta?

Kirurgisen sairaalan erikoishammaslääkäri:

- määrittää hoidontarpeen sekä kiireellisyyden
- tekee mahdollisen kuvantamislähetteen valmiiksi
- kirjoittaa SUU lehdelle anamnestiset tiedot ja alustavan hoitosuunnitelman

Kirurgisen sairaalan suuhygienisti / hammashoitaja:

- soittaa ajan potilaalle, jos kriteerit täyttyvät
- neuvoo potilasta syömään ja käymään wc:ssä ennen tuloa
- neuvoo hampaiden harjauksen ennen tuloa
- antaa saapumisohjeet

Yhteydenotto

Perusterveydenhuollon **hammaslääkäri ottaa aina** yhteyttä puhelimitse päivystäjiin ennen potilaan ohjaamista eteenpäin. Päivystäjät antavat ohjeet potilaan hoidosta.

- Kirurgisen sairaalan päivystäjä 040 5385815

- Iltapäivystyksen puh nro 040 538 5815 .
- Töölön sairaalan 050 4271460 päivystäjä (ainoastaan välitön hoito)
- Kirurgisen sairaalan hoitajan puhelinnumero p. 040-4826690, vain terveydenhuollon ammattilaisten käyttöön

Risto Kontio

Hellevi Ruukonen

Ylilääkäri

Ylihammaslääkäri